N:r 5.
Dec. 1920.

Pris 75 öre.

RÖDA FANOR

TIDSKRIFT FÖR DEN FRIA KOMMUNISMEN

INNEHÅLL:

Christian Cornélissen: **Utsikterna till en revolution i England och Frankrike.**

Carl Peter: **Bidrag till en kritik över bolsjevismen.**

Augustin Souchy: **Tillbaka från Ryssland.**

Frans Severin: **Den vetenskapliga marxismens brist på logik.**

Didrik Stigman: **Genom slaveri till frihet.**

Albert Jensen: **Arbetets Ekonomiska Råd i Frankrike.**

Albert Jensen: **Fackföreningsinternationalerna i Moskwa och Amsterdam.**

Utgiven av SVERGES UNG-SOCIALISTISKA PARTI.
Redaktör: ALBERT JENSEN

Nr 5.

RÖDA FANOR Dec. 1920.
Red. ALBERT JENSEN.

Utsikterna till en revolution i England och Frankrike.

Av *CHRISTIAN CORNELISSEN*, Paris.

De ryska revolutionärerna ha riktat häftiga förebråelser mot Vesteuropas proletärmassor, och särskilt mot den engelska och franska arbetarklassen, därför att de icke förstått att kasta världsrevolutionens brinnande fackla mot sina reaktionära och imperialistiska regeringar.

För bolsjevikerna är tiden dyrbar; lämnade åt sig själva kunde de icke hålla sig kvar, och ur revolutionär och mänsklig synpunkt ha de utan tvivel begått sådana fel att revolutionen och all socialistisk framtid i Ryssland endast kan räddas trots dem och utanför dem, så framt det icke redan är allt för sent och icke socialismens sak redan är oreparerbart kompromitterad i Ryssland för ett halvsekel.

Hur det härmed än må förhålla sig, så äro de, som härska över den bolsjevikiska rörelsens öde i Ryssland, allt för kunniga teoretiker för att icke veta, att man under den närmaste tiden efter kriget kunde vänta en tid, som måste bli synnerligen ogynnsam för varje genomgripande och allvarlig revolutionär rörelse i Vesteuropa och Amerikas Förenta Stater.

Om de reaktionära tendenserna i ekonomiskt avseende i de segrande länderna helt naturligt klart framträder efter ett kostbart och smärtsamt krig, så bli dessa tendenser ytterligare förstärkta genom skapandet av en helt ny klass av krigsprofitörer och framförallt genom det faktum, att bondemassorna, i många landsdelar utgörande den stora majoriteten av befolkningen, ha lyckats att under kriget berika sig på ett särskilt sätt. Det tvångsläge i vilket folken under flera år befunnit sig, att förskaffa sig jordbrukets näringsprodukter till ständigt förhöjda priser, förklarar det nuvarande tillståndet av relativt välstånd, men också av konservativa tendenser hos millioner av bönder i alla de stora länderna.

Framför alla andra är det böndernas söner som ha »gjort kriget», och som nu öppet och frivilligt på många platser förklara sig beredda att marschera med gevär och kulsprutor mot de industriella centra, om arbetarmassorna allvarligt skulle fundera på att genomföra den sociala revolutionen.

I Nordamerika har ställningen till och med blivit sådan, att den konservativa och belåtna delen av folket redan börjat att förfölja och lyncha arbetaragitatorerna, så snart dessa göra försök att predika revolt.

Spridandet av krigslånen, av nationalförsvarets obligationer etc. bl. millioner små egendomsbesittare har ytterligare befrämjat framskapandet av oundvikliga konservativa tendenser, som likaledes kan iakttagas hos en stor del av folket i de segrande länderna.

Man anför ofta den exeptionella situation som förefanns i Italien för att visa, att industriarbetarmassorna i andra ententeländer trots allt försummat sin revolutionära plikt och icke förstått att draga nytta i vissa ögonblick av det allmänna missnöjet omkring dem. Italien är ett av de segrande land som, liksom de andra länderna, underkastats en flodvåg av reaktion som ingen kan förneka, och industriarbetarn ha där icke destomindre lyckats att ockupera fabrikerna och verkstäderna. De ha till och med opererat så skickligt, att rörelsen utbredde sig till icke ockuperade fabriker och slutligen grep omkring sig på landsbygden där bönderna lite överallt börjat att sätta sig i besittning av godsägarnas jord.

Men det är just den exeptionella situation i vilken Italien befinner sig, som förklarar skillnaden mellan den italienska arbetarrörelsen å ena sidan och Frankrikes och Englands å andra sidan, en skillnad som det är nödvändigt att hänleda uppmärksamheten på.

Italien har icke, som England och Frankrike, hitintills fullbordat en agrarrevolution, som befriat den största delen av landet från kvarlevorna från medeltiden. Landet känner icke till denna oändliga massa av kapitalistiska arrendatorer, som är karaktäristisk för Englands industrialiserade jordbruk, eller detta betydande antal av småbönder, till största delen ägande sin lilla jordlott, som utgör en sådan väldig makt i Frankrike. Italien har förblivit de stora latifundiernas land. Under form av tionde och andra avgifter till kyrkan och jordadeln, måste Italiens bönder ännu avstå från den största delen av vad som återstår dem, sedan de tillfredsställt statens skatteindrivare.

Visserligen har i Frankrike ännu icke de sista spåren av medeltida avgifter försvunnit på landsbygden, och det finnes byar — låt oss endast erinra om vissa vinodlande distrikt i Loire-Inférieure — där det ännu finns sådana arrendevillkor, enligt vilka jordens brukare är förpliktade att till ägarens vinpress föra fjärdedelen eller till och med tredjedelen av sin vindruvsskörd.

Det finns emellertid betydande olikheter, och det är dessa olikheter som markerar situationen i allmänhet.

Det är icke familjerna till de bönder som »gjort kriget», som berikat sig i Italien. Tvärtom har man kunnat konstatera, att ockuperingen av de kyrkliga och adliga jordområdena över hela landet letts av föreningar av »före detta krigare» (anciens combattants), av alla dem som kommit tillbaka från kriget, fattiga, delvis ofärdiga och som sett att de stora godsägarna och deras ockrande mellanhänder roffat åt sig medan de själva kämpat i skyttegravarna. Häri träffar man också förklaringen till, att den revolutionära rörelsen på landsbygden icke uteslutande letts av de socialistiska partiorganisationerna, eller de syndikalstiska fackföreningarna, eller anarkisterna, men att rörelsen ända från sin början haft rot i hela den fattiga bondebefolkningen.

Ingenting är mera karaktäristisk än denna korteg på 2,000 f. d. soldater, beväpnade och beridna, föregångna av ett stort antal röda och nationella fanor och efterföljda av ett oändligt antal av barn och kvinnor och åldringar, som för kort tid sedan drog ut och ockuperade stora jordområden från hertigen av Corigliano och familjen di Stefano. Massan sjöng krigssånger och folkvisor. I teten red munken Brancatelli med korset i handen, lik anföraren för ett nytt korståg. Och vid sin sida hade han presidenten för ligan för f. d. krigare

Utom hela befolkningens deltagande i rörelsen skulle man icke kunna förklara hur ockupationerna kunnat försiggå nästan utan några som hälst sammanstötningar och att prefekterna överallt auktoriserat dem.

Det är det omedelbara återvärkandet på landsbygden av arbetarnas ockupationsrörelse vid industrien, som varit dessas förnämsta stöd och som tillåtit dem att hålla fabrikerna ockuperade ända till en första överenskommelse kunnat uppnås. Det är på grund av detta stöd, som regeringen icke haft makt att intervenera.

Beträffande denna överenskommelse är vår ställning klar. På grund av arbetarnas bristande erfarenhet med avseende på den komplicerade organisationen och den tekniska ledningen av företagen, tro vi icke att de italienska arbetarna skulle kunnat nå längre fram för tillfället än till arbetarnas kontroll över företagen, och vi äro av den uppfattningen, att det är deras uppgift för tillfället att göra denna kontroll så effektiv som möjligt, att sammanföra genom organisationerna de fakta om produktionen som arbetarnas delegerade kunna uppsamla.

Möjligheterna äro heller inga andra för Frankrike och England.

Det är på arbetarnas kontroll över produktionen, som den revolutionära arbetarrörelsen överallt i Vesteuropa bör inrikta sig.

Vi tro icke på möjligheten att kunna organisera denna kontroll genom lagstiftningen. Varje lagstiftning, som skall reglera produktionen, kommer att förbli en död bokstav. Men arbetarnas organisationer kunna sätta kravet på kontroll över produktionen i spetsen på sina program och sträjkens vapen kan vara lika effektivt till realiserandet av detta krav, som det varit för höjandet av lönerna och förkortandet av arbetstiden.

Under tiden kommer skatternas tyngd att visa den jordbrukande befolkningen, att icke allt är så lysande, som det nu förefaller dem, och så snart de gemensamma intressena tillräckligt kunna sammanbinda — i Frankrike och England som i Italien — städernas proletariat med landets befolkning, då kan en rörelse, analog med den i Italien, bli nödvändig och möjlig.

Arbetarna måste således utvidga kontrollen över produktionen och succesivt taga i besittning de företag i vilka de arbeta, liksom bönderna kunna taga den jord de kultivera, medan man överallt lämnar åt samhället att reglera vars och ens rätt i stora drag.

Den italienska revolutionen synes oss ha lyckats på ett helt annat sätt än den ryska, där ledarnas oduglighet, deras mysticism och dogmatism kommit dem att förlora den nödvändiga kontakten med verkligheten.

Det är mot Italien och icke mot Ryssland det gäller att orientera sig i Vesteuropa.

Bidrag till en kritik över bolsjevismen.

Av *CARL PETER*, Wien.

II.

Ekonomi.

Våldet räcker för behärskandet av en ekonomisk position. Upprätthållandet och fortlevandet i denna nyvunna ställning kräver makt. Våld värkar negativt, makt positivt.

För den politiska revolutionen är upproret tillräckligt, emedan det för den politiska revolutionen endast fordras övervinnandet av en annan våldsfaktor. I fortsättningen måste upproret och det genom och ur detta uppkomna våldet institutionsmässigt skydda sig mot överraskningar från motståndarnas våld. Längre går icke dess funktioner. På detta stadium befinner sig ännu bolsjevikernas politiska våld.

Socialismen måste som mål, sätta besittningen av samhällsekonomien. Enligt marxisternas uppfattning sker det huvudsakligen (förutom erövringen av statsmakten) genom återexpropriering av de av kapitalismen exproprierade produktionsmedlen. Men erövringen av samhällsekonomien är icke uttömd med reexproprieringen av produktionsmedlen. Erövringen av samhällsekonomien är beroende av om man besitter makt, att sätta produktionsmedlen i gång i harmoni med det revolutionära slutmålet. Övertagandet av produktionsmedlen är ännu upproret. Det är våld. Produktionsmedlens igångsättande organiseras genom den skapande samvärkans makt. Våld och makt skiljer sig från varandra i samhällsekonomien som en tillfällig och lokal explosion och en ständig och allmän vibration.

Bolsjevikernas grundteser ser ut så här: besittningstagandet av produktionsmedlen genom expropriatörernas expropriation. Därefter följer upprättandet av den socialistiska ekonomien. Men vad är socialistisk ekonomi? Att produktionsmedlen läggas i händerna på socialisterna? Eller att de läggas i händerna på producenterna? Eller att profitörerna utestängas från att nyttiggöra sig produktionsmedlen? Allt detta garanterar oss ännu ingen socialistisk ekonomi. Socialistisk ekonomi är att använda produktionsmedlen i de socialistiska syftenas anda. Produktionssättet är avgörande. Men bara produktionssättet? Nej. Också sättet för konsumtionen. Följaktligen hela det samhällsekonomiska livets gestaltning. Men den totala samhällsekonomien är icke ett för sig själv avslutat helt. Det står i oskiljaktig förbindelse med hela den övriga tillvaron. Det samhällsekonomiska livet kan icke värderas avsöndrat från den övriga delen av livet.

Vi se ännu i dag hur man i Europa och isynnerhet i revolutionsländerna ständigt talar om produktion, merproduktion. Bolsjevikerna försvuro sig också till produktionens herravälde. Följaktligen inriktade de sig väsentligen på den programmässiga erövringen av produktionsmedlen. Detta genomdrevs och man väntade undret. Detta kom icke.

Tingen ha sitt sammanhang. Den politiska centralismens absolutism eftersträvade statligt organiserade ekonomiorgan. Så kom den löjliga humbug, man i Ryssland kallar nationalisering. På sina håll kallar man det också socialisering. Men nationalisering menar man i Västern förstatligande. Socialisering innebär samhälleligt gemensamhetsbruk.

För oss innebär socialiseringen överlämnandet av produktionsmedel etc. till den minsta samhälleliga sammanslutning, den som står närmast individen. Vi mena icke familjen, men vi mena det minsta ekonomiskt samhöriga område: alltså kommunen.

Bolsjevikernas ständigt återkommande försvar för upprätthållandet av en sträng centralism på det ekonomiska området härstammade från landets elände. Inga transportmedel. Upplösning av de kapitalistiska organen, vilka i utlandet ännu befann sig i sitt vardande. Var denna ekonomiska centralism fördelaktig, och var det riktigt av bolsjevikerna att även här undvika den värkliga kommunismen?

Den ekonomiska centralismen manifesterar sig i:

1) De ekonomiska krafternas koncentrering i administrativa och om möjligt även tekniska centrer.

2) Ledandet av det tekniska förloppet från en absolutistisk och central inrättning.

Typen för den ekonomiska centralismen är det storindustriella företaget. Och de storindustriella företagen bidrog i icke ringa mån till det tsaristiska Rysslands undergång på grund av sin ofullkomlighet.

Den ryska industrialismen kunde varken i fredstid eller under kriget uppfylla de anspråk, som ställdes på densamma. Efter störtandet av tsarismen och den borgerliga republiken föll denna del av den ryska ekonomien fullständigt samman.

Bolsjevikernas uppror brakte det politiska herraväldet till fall, men icke den ryska ekonomiska centralismen. Den störtades av sitt eget vä-

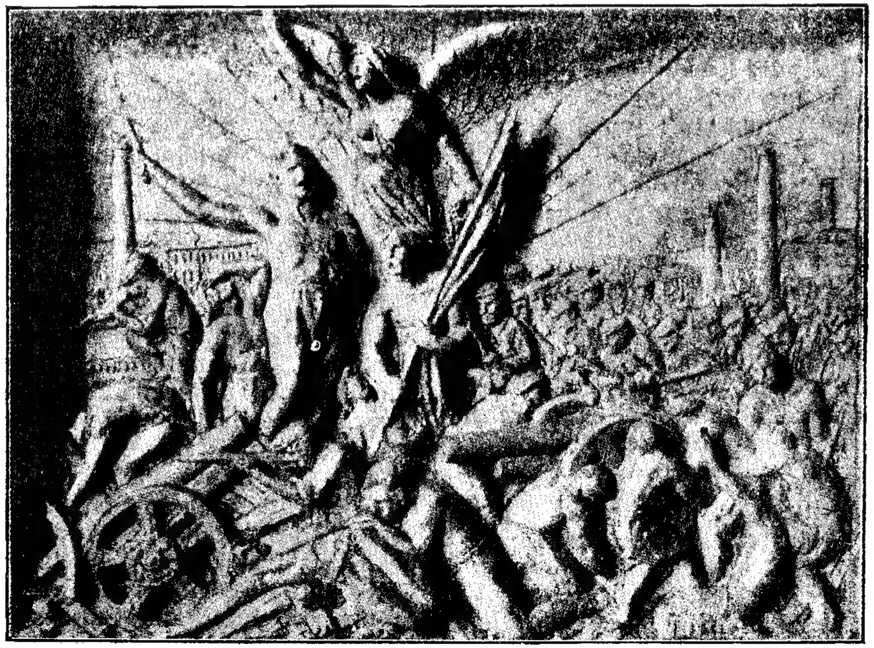

Relief till händelserna på Röda Platsen i Moskwa vid revolutionen 1917

sen. När bolsjevikerna förklarade, att de helt enkelt ville i egna händer övertaga den tidigare kapitalismens ekonomiska centralism, voro de redan blinda. Då existerade icke längre den strama ekonomiska centralismen. Men då den icke existerade, började de upprätta en centralism.

Den socialekonomiska centralismen bygger på embetsorgan och institutioner. Gent emot denna står den socialekonomiska federalismen, som bygger på människornas levande verksamhet. Embetsinstitutionerna, centralerna och övriga ekonomiska organ underställdes den politiska makten, och medan upplösningen av den kapitalistiska ekonomien under socialistisk flagga och ansvar fortsattes, florerade den nya byråkratien, sovjetkasten.

Med varje skärpning av krisen ökades de nya centralerna, de nya institutionerna, de nya embetsmännen och uppstod nya förbrytelser och nya straff. En obeskrivlig korruption gjorde sig gällande. Och ännu mer än i Ryssland kunde man i Ungarn iakttaga hur den gamla bourgeoisien, den gamla tjänstemannakasten och kapitalismens gamla betjenter (de nuvarande kontrarevolutionära) översvämmade institutioner, embeten och sovjeter och bedrev sabotage och spionage.

Under tiden väntade producentkonsumenten i staden och på landet, att den socialistiska ekonomien, som byggde på dem och som skulle befria dem från det namnlösa eländet och den trista hopplösheten, skulle taga sin början.

Stordriften bröt samman. Den behövde transportvägar, driftsmaterial och råvaror. Den behövde ett regelbundet till och bortförande. På stordriften kan man tillämpa samma sats som på den militära enhetsfronten. Den är ett massväsen. Ett obetydligt fel, en nästan osynlig defekt — och odjuret är dött.

Det nyckfulla ödet var nådigt. Ekonomien var upplöst. Kommunisterna hade endast behövt registrera detta faktum och leda livet tillbaka till en begynnelsekommunismens primitivitet. Bolsjevikerna fruktade att detta skulle leda till den fullkomliga utarmningen. Men det redan förhandenvarande eländet kunde icke bli större. Varje förändring i situationen kunde endast bringa fördelar. Men hur skulle detta kunna ha förverkligats, skall man fråga? Genom livets tillbakaledande till landet, till byn.

Den ryska byn var och är icke bolsjevikisk. Icke ens revolutionär. Men varför var byn icke revolutionär? Emedan revolutionen stannade i staden. Men från staden gick en ständig ström till byarna, ibland svagare, ibland starkare. Numera finns blott en del av industriproletariatet och de sovjetanställda kvar i städerna. De andra flydde till landet.

Revolutionens kraft, de hungrande industriarbetarna, skulle i byarna under en verklig kommunism kunna ha infört icke bara revolutionen, men även den revolutionära produktionen. Härmed skulle början ha gjorts till skapandet av de tusende kommuner, som skulle byggt upp den befriade revolutionens federation i Ryssland.

Vilka storslagna möjligheter hade icke dessa primitiva kommuner med sina för kommunismen anpassade människor. Vi ha redan en gång betonat, att det fruktbaraste instrumentet är den mänskliga viljan och förmågan. Vi överlämna åt den sunda fantasien att skapa sig en bild av livet och dess skapande verksamhet i urjordens fria kommuner, denna urjord som förnyades från den nyss sammanstörtade kapitalismens borg: staden.

Sällan har ödet så frikostigt givit

ett parti den ändamålsenligaste plats och medel till förvärkligandet av sina syften, som det gav bolsjevikerna. Illa ha de missförstått det. De hade försökt alla kapitalismens inrättningar till upprättandet av den socialistiska ekonomien, men utan framgång. Och vilken Potemkinkomedi spelades icke med tingen. Driftsråd, fackföreningar, kooperation, arbetarnas bestämmelserätt över sitt arbete och över sin person, strejkrätt? Allt detta förvandlades till sin egen motsats och friheten undertrycktes.

Fabriksråd och fackföreningar ha mindre att säga till om i den bolsjevikiska sovjetstaten än i vilken europeisk kapitaliststat som hälst. Men den ryska sovjetstaten är ingen kapitalistisk arbetsgivare, den är de arbetandes sovjetrepublik: säger man. Denna de arbetandes sovjetrepublik är emellertid en kapitalistisk arbetsgivare, även om det icke finns något personligt profitintresse.

Fackföreningar och kooperation blevo behandlade som kontrarevolutionära inrättningar. De äro icke kontrarevolutionära, men i grund och botten helt kontrabolsjevikiska.

Den bolsjevikiska ekonomiens omedelbara dödsorsak kommer emellertid icke att framspringa från de anförda förhållandena. Den kommer på grund av pengarna och den tysta negeringen av bondeväsendet.

Man sade: penningen är ett dåligt kapitalistiskt medel. Därav följde: penningen bör tillintetgöras. Hur? Man trycker ännu större massor av dem. Gamla och nya och allernyaste. Härigenom uppstår en ständigt fortskridande värdesänkning av pengarna. För pengar kommer man icke att kunna erhålla något. Och bolsjevikerna ge arbetarna pengar.

I kapitalismens primitiva ekonomi fyller penningen nödtorftigt funktionen i stället för de bytes- och utjämningsorgan som fattas. Men dessa organ kunde heller icke upprättas på månader eller år. Dessa organ kunna icke vara embeten, centraler eller centralkommittéer eller råd, utan den naturliga ordningen mellan produktion och förbruk, mellan område och område.

Då man icke kunde skapa dessa organ, så borde man ha överlämnat ordnandet av livet, utbyte och utjämning, till de bästa organen — kommunerna. Men man föredrog att hellre trycka pengar. Det kunde ordnas centralistiskt. Och under helgonbilderna i stugorna, under golvet och överallt, var det var möjligt, samlade bönderna med andakt fotografierna av den heliga tsarismen, »romanowski-rublerna», medan de lämnade de nya sovjet-rublerna orörda. Otroliga mängder av råstoff och halvfärdiga produkter ligga hopade i väldig utsträckning, där bönderna äro herrar. Rysslands stepper vilja icke in till Moskwa. Federalismen är således inget foster av sekteristisk inbillning. Den tillhör verkligheten. Men det vågade ingen säga. Ingen vågade ropa: lämna centralerna, byråerna och pengarna i Moskwa, far till byarna och ni skall finna den socialistiska ekonomien. Byarna skulle bli de fria kommunerna. Ingen vågade säga Moskwa: gå till bönderna, ty dessa handlingens dvärgar och känslornas jättar äro predestinerade till sammantimringen av de fria kommunerna.

Men bolsjevikerna fruktade då tvenne saker: 1) att byn lätt blev kontrarevolutionär, när den blev fri från all överhet, och 2) att byn (den fria kommunen) icke kunde försörja sig ekonomiskt. Byen är naturligtvis — beroende som den är av Moskwa — motståndare till den rådande regimen. Bonden älskar ingen form av våld, finner han sig i den är det blott av nödtvång.

Centralvåldet i Moskwa ville emel-

lertid pressa krigstjänst och bröd ur bönderna. Därigenom har bondemassorna blivit kontrabolsjevikiska. Under fredsaktionen 1917 älskade de bolsjevikerna.

Lämnar den härskande politiska regimen bonden i fred, vill den icke fråntaga honom något av hans liv och gods, så är bonden icke kontrarevolutionär, utan blott bonde, människa.

Dessa fria lantkommuner hade måst underhålla sig själva. Det gjorde de också dittills. De saboterade endast städernas underhållande. Och de revolutionära industriarbetarna, som utflyttat till byarna från städerna, skulle ha börjat skapa ett primitivt industriliv inom kommunerna.

Bondefolket, intelligensen och industriarbetare skulle ha skapat ett naturligt förhållande mellan sig med avseende på utbyte, arbete och intellektuellt skapande.

De som ha sett de förunderliga prestationerna i skyttegravarnas ödemarker och i krigsområdenas masselände — deras fantasi behöver man icke understödja med illustrationer.

Den huvudsakligaste och moraliskt värdefullaste vinsten vid denna utformning av revolutionen bleve icke lösningen av frågan om hur man skulle kunna locka fram liv ur det dödliga sammanstörtandet, utan beviset att det levande livet i den ekonomiska federalismen skapat en ersättning för den döende ekonomiska centralismen.

Vår beräkning går ut på, att det i dag icke allenast skulle ha existerat ett stort antal av sådana kommuner, att de icke blott blomstrat, men att de också varit vuxna varje angrepp. Det fanns då ingen kontrarevolutionär militaristisk makt, heller inget ekonomiskt eller politiskt försök på att ännu en gång leda dessa, på detta sätt befriade och till verkliga kommunister utvecklade bönder, till slaveri.

Bolsjevikerna kände föga till de kommunistiska bondekommuner som uppstått ungefär på här skisserat sätt. Det är de norditalienska socialistiska kommunerna, som (så vitt vi minnas 1916) de från fronten återvändande italienska bönderna reexproprierade från storgodsbesittarna, och som mitt i en kapitalistisk monarki föra ett rent socialistiskt produktions- och konsumtionsliv.

Ännu mera imponerande hade de ryska bondekommunerna kunnat utveckla sig dels på grund av rikedomen på gods och arbetskraft, dels på grund av den vidsträckta omfattningen de kunnat få, och slutligen därför att även intellektuella och industriella arbetare hade kommit att leva i dessa byar. Därigenom hade den fria kommunen i Ryssland icke allenast kunnat bli mönster beträffande den ekonomiska självförvaltningen, men också lämnat bevis för, att ett stort anlagt andligt och tekniskt skapande kan framspringa och blomstra genom samverkan av stoff och ande.

Tillbaka från Ryssland.

En intervju med *AUGUSTIN SOUCHY.*

***

De flesta arbetare känner namnet Souchy. Driven från sitt eget land av kriget flydde han till Sverge, där han av ett idiotiskt polisvälde utvisades 1917. Kom till Norge och blev likaledes utvisad därifrån. Reste till Danmark och rönte samma öde. Utvisades till Sverge varifrån han emellertig smög sig tillbaka in i Danmark, där han under antaget namn uppehöll sig ett par år, tills han skulle hälsa på Albert Jensen i Malmö, då denne kom ut ur fängelset 1919. Här blev han identifierad av polisen, satt $2^1/_2$ månad i Malmö fängelse ock måste så resa tillbaka till Tyskland, där nu förhållandena voro sådana, att han kunde uppehålla sig.

Augustin Souchy.

Augustin Souchy är författaren till flera arbeten, som utkommit dels på Holmströms, dels på Ungsoc. Partiets förlag. Han har under sommaren uppehållit sig i Ryssland, ditsänd av den syndikalistiska organisationen i Tyskland för att studera de ryska förhållandena, ett uppdrag som han säkert fullgjort med största samvetsgrannhet. Han är en skarp iaktagare, och vad han har att berätta därifrån, är utomordentligt intressant. Är just nu i färd med att skriva ett större arbete om förhållandena i Ryssland, som antagligen kommer att bli översatt till svenska.

Röda Fanors redaktion hade tillfälle att sammanträffa med Souchy efter hans återkomst, och vi passade på att intervjua honom. Här nedan följer vårt samtal.

— Vilken ställning intar egentligen fackföreningarna i Ryssland? frågade vi. Kunna de betraktas som organ för arbetarna, eller ha de — som det påstås — gjorts till organ för staten?

— De äro absolut organ för staten, svarade Souchy. Till en början voro de arbetarsammanslutningar för erövringen av produktionsmedlen och bildandet av driftsråd. De valde då också sina sovjeter för att öva tryck på regeringen under Kerenskitiden. Sedan bolsjevikerna erövrat makten har fackföreningarna emellertid mer och mer blivit organ för staten. Numera brukas de delvis till distribueringsorgan. Isvestia meddelade således under april vid trenne olika tillfällen, att man genom dessa organisationer börjat fördela tvålsorrugat, bröd och tändstickor. Det är funktioner, som staten direkt ålägger dem. Finns det fackföreningar, som ta sig större rättigheter än den bolsjevikernas regering tilldelar dem, exempelvis organiserar en sträjk, så inskrider regeringen och straffar de sträjkanda arbetarna.

— Förekommer det ofta sträjker?

— Ja, det förekommer ganska ofta, ibland av en ibland av en annan orsak.

— Ligger då fackföreningsrörelsen full-

ständigt under partiets förmynderskap?

— Ja, absolut.

— Hur är egentligen fackföreningarna organiserade, och vilka äro dess uppgifter?

— Fackföreningarnas uppgifter är att utföra de order som utfärdas av de centrala organen. De välja sina representanter till sovjeterna, men indirekt och icke direkt till de högre sovjeten. Längst nere ha vi verkstad- och fabrikskommittéer som väljas av arbetarna på verkstäderna och fabrikerna. Dessa utse representanter till den lokala sovjeten eller kretssovjeten, vilka i sin ordning välja representanter dels till distriktssovjet för alla fack, dels till distriktssovjet för sin egen industri. Båda dessa distriktssovjeter välja representanter till guvernementssovjeten. Guvernementssovjeten väljer en exekutivkommittè som består av 9 till 14 medlemmar. I dessa exekutivkommittéer finns representanter från Högsta Ekonomiska Rådet samt från Arbetskommissariatet. Industridistriktssovjeten väljer återigen representanter till sin egen industris centralkommitté. Slutligen väljer guvernementssovjeten för alla fack och centralkommittén för industriförbundet representanter till den allryska centralsovjeten för fackföreningarna, som är högsta instansen på detta område.

— Kunna andra än kommunister bli medlemmar i dessa sovjet?

— Det är en praxis, att endast kommunister kunna bli medlemmar såväl i allryska centralsovjeten för fackföreningarna som i guvernementssovjeten och industricentralsovjeten. Det inträffar att arbetarna väljer icke kommunister, men de förvägras då säte i sovjeterna. Så var förhållandet med en kamrat Gordin i Moskwa, som valdes upprepade gånger. Han blev till sist straffad med fängelse för sin kanditatur.

— Ju högre sovjeterna står och ju mera myndighet de ha, desto mera fjärran från arbetarnas direkta inflytande genom direkta val stå de således?

— Ja, det blir ju den nödvändiga konsekvensensen av systemet. Och genom alla slags valmodifikationer, som kommunisterna i egenskap av regerande parti äro herrar över, komma dessa alltid att få majoritet i alla råd som äro av betydelse. På fabrikerna och kommissariaten uppsättes exempelvis cheferna och de kommunistiska förmännen som kandidater. Likaledes företages valen offentligt, och det är icke många arbetare som våga rösta emot sina chefer och de av det politiskt härskande partiet nominerade kandidaterna, även om de skulle vilja.

— Är det så, att de fackliga organisationerna äro organisatörer av det produktiva livet?

— Nej, ordnandet av det produktiva livet ligger i händerna på det högsta ekonomiska rådet och detta utses av folkkommissariernas råd. Det högsta ekonomiska rådet samt arbetskommissariatet sänder sina representanter till fackföreningarnas guvernementssovjeter. Dessa representanter bringa order från sina kommissariat som måste utföras av fackföreningarna. Guvernementssovjeten giva ordern vidare till de lokala sovjeten och dessa till fabrikskommittéena. Det kommer alltså att bli så här: det högsta ekonomiska rådet organiserar produktionen genom sina representanter inom fackföreningarna, bestämmer vad arbetarna skola göra och deras arbetsvillkor. Arbetskommisariatet förfogar genom sina representanter inom fackföreningarna över arbetarna, bestämma på vilken plats och hur lång tid de skola arbeta. Arbetarna ha alltså genom sina fackföreningar inget inflytande varken på produktion eller på arbetsförhållanden.

— Har icke fackföreningarna någon representant i det högsta ekonomiska rådet?

— Jo. Men alla rådets elva medlemmar måste vara kommunister. Och dessa dirigera hela det produktiva livet. Detta råd representerar 50 olika industrier fördelade på 32 industriförbund. Det är icke fackföreningarna som bestämma vad som skall produceras eller hur det skall produceras. Rådet har be-

stämmanderätt över 5000 nationaliserade företag. Förut har det i spetsen för dessa företag stått några tusen olika kapitalister, men nu är det en trust, som från centralen i Moskwa förvaltar företagen. Och nu är det bara en ägare: staten. Detta är skillnaden mellan statskapitalism och privatkapitalism. På detta sätt blir allting mera centralistiskt. Arbetskraft och råvaror blir dirigerade från den ena platsen till den andra eftersom rådet för gott finner. Och den tvångsmobiliserade arbetskraften har absolut ingen egen vilja. Den måste lyda. Den betraktas som ett slags råmaterial, också den.

— Befrämjes produktionen av centraliseringen?

— Nej, många äro de kamrater som påstå, att det ekonomiska livet blir ännu mera förstört än vad det är och har varit genom centralismen. Man går fram efter ett schema, och detta schema tillämpas överallt rent mekaniskt antingen det passar eller ej. Detta förhindrar det enskilda initiativet, vilket åter inverkar ofördelaktigt på produktionen. Eljes borde det å andra sidan tänkas, att när en institution har översikt över hela landets produktiva liv, borde detta kunna bidraga till en rationell verksamhet i motsättning till den fullkomligt oreglerade kapitalistiska produktionen.

— Har icke produktiviteten sjunkit?

— Jo, framförallt på grund av arbetarnas otillräckliga näring. Överallt säger arbetarna sig gärna vilja arbeta mera, blott de hade något mera att äta. Men även det, att arbetet är ett tvång, inverkar ofördelaktigt.

— Har arbetarnas fabrikskommittéer då icke längre något inflytande på produktionen och arbetet? Existerar då icke längre något av den förvaltningsmyndighet, som tillföllo råden efter den första bolsjevikrevolutionen?

— Nej, den är överflyttad på den individuelle ledaren, och denne tillsättes av det högsta ekonomiska rådet efter förslag från industriförbundets styrelse. Farikskommittéerna ha endast rätt att ordna med provianteringen, hygieniska förhållande på arbetsplatsen, etc.

— Har rådssystemet även försvunnit från andra områden, så som det praktiskt taget försvunnit från produktionsväsendet?

— Ja, exempelvis på det militära området. Soldatråden äro nu lika betydelselösa. Matroserna gjorde en demonstration i oktober 1918 för rätten att själva välja sina officerare, en rätt som erövrades genom revolutionen. Vid detta tillfälle blevo 11 soldater skjutna. Denna rätt förnekas således nu. Råden ha icke längre något inflytande på det militära livet. Men de få lov — liksom fabrikskommittéerna — att överlägga om förplägnadsförhållande.

— Hur står det då till med bonderåden, som också till en början voro bärare av revolutionen?

— De ha så gott som intet inflytande. Deras "rättigheter" äro i allmänhet endast plikter att utföra order från myndigheterna. Allt organiseras ovanifrån.

— Äro bönderna för eller mot rådssystemet?

— För rådssystemet men ej för rådsregeringen. Frågar man dem, så visa de sig mycket apatiska. Kunna de blott få tillräckligt med varor från staden, så fråga de icke efter regeringen. Men de vilja icke, att man skall ta allt ifrån dem utan ersättning.

— Finns det någon grund för ryktena om bondeupproren?

— Ja, ingen rök utan eld. Jag har själv varit på en plats som heter Novo Djevitsch, en by vid Volga invid Samara. Förra året gjorde bönderna här uppror mot bolsjevikerna, varvid några bönder blevo skjutna. Bönderna berättade mig det själv. Orsaken var, att staten ville ta mera från bönderna än dessa ville ge. De rika bönderna hade det rätt bra, men de fattiga voro missnöjda. De senare hade visserligen jord men inga plogar eller hästar och måste arbeta för de rika bönderna. Det inträffar att bondebyarna i Ukraina understödjer de upproriska "banditerna" (alla upproriska kallas av

bolsjevikerna här för banditer), och bolsjevikerna har därför utfärdat ett dekret om, att alla byar, vilka som byar understödja dessa "banditer", skola tillintetgöras. Till följd härav ha byar blivit jämnade med jorden.

— Är den röda terrorn fortfarande ett konstitutionellt medel till upprätthållandet av bolsjevikmakten?

— Ja, 1918 sköts 10,000 av Vetjeka. Dessutom var det samma år stora bondeupprор. Man uppskattade de upproriska böndernas antal till 100,000, mest i Centralryssland. Under de strider som uppstod med anledning härav blevo 50-70,000 bönder dräpta. 8,500 människor ha blivit skjutna direkt bakom fronten. Det är insurgenter och desertörer. I oktober eller november 1919 begingo några anarkister ett attentat mot ett möte av moskwapartiets exekutivkommitté i Leontievskygränden i Moskwa, då de trodde att Lenin och andra bolsjevikspetsar voro närvarande. Natten efter blevo 500 ur bourgeoisien, som sutto som gisslan i fängelserna, skjutna, då man trodde det var ett bourgeoisiattentat.

— Apropå! Axel Karlsson kom hem och berättade bland annat, att det fanns barnfängelser i Ryssland. För detta har han blivit synnerligen smädad.

— Det faller sannerligen icke bolsjevikerna i Ryssland in att förneka detta faktum. Det kallas ju visserligen liksom i de kapitalistiska staterna för vårdanstalter, men etiketten förändrar ju icke förhållandet. Barnen äro ofta mycket demoraliserade och en *stat* har inga andra medel, när den vill söka bota demoraliseringen.

— Men bolsjevikregimen har väl också ljusa sidor att uppvisa?

— Ljusa...? Det är svårt att säga. Vänta, låt mig tänka efter... Jo, att de exempelvis vilja göra allt vad de kunna för barnen. Att bilden ännu är så sorglig är i många avseende icke deras fel. Och när man talar om ljuspunkter och och kommer med europeiska föreställningar, tänker man sig välstånd, frihet självbestämningsrätt. Angående *välstånd*, så är det naturligtvis icke tal om att arbetarna känna till något sådant, detta på grund av kriget och den dåliga ekonomiska ställningen. Angående *frihet*, så finns det i Ryssland så gott som ingen frihet alls på grund av kriget och proletariatets diktatur. Angånde *självbestämmanderätt* så existerar det ingen sådan för arbetarna.

— Du anser, att inget annat *parti* skulle gjort det bättre än bolsjevikerna?

— Nej, inget annat *parti* skulle kunnat göra det bättre, därför att de stora massorna i Ryssland äro så starkt behärskade av auktoritetstro. De voro vanda vid att vänta, att allt skulle göras uppifrån. Så kom revolutionen, och skulle ju innebära att massorna skakade denna auktoritetstro av sig. Men det var icke så väl. Massorna förmådde icke själva taga initiativ eller utföra allt för sig själv och genom sig själv. Därför blev det förklarligt nog vid det gamla, att ett politiskt parti tog makten och sökte att organisera allt och göra allt för folket uppifrån, och följaktligen bli massorna behärskade nu som förr. Men det måste sägas, att bolsjevikerna aldrig gjort något för att bekämpa denna anda, utan tvärt om — liksom tsarismen — strävade att befästa denna anda av underkastelse.

— Vad tror du skulle kunna förändra förhållandena till det bättre, eller vilka förändringar skulle du betrakta som önskvärda?

— Förhållandena kunna nu förändras till det bättre, om det blev slut på kriget, om blockaden hävdes och kontakten med den övriga världen återupprättades. — Men vad jag skulle önska? Jo, att det kommunistiska partiet måtte försvinna som envåldshärskare och icke längre tillläts som en bläckfisk med sina sugarmar intränga i alla institutioner och genomtränga hela folkets liv. Framförallt skulle de fackliga organisationerna ha rätt att själva ordna sina angelägenheter, så att det icke blir partiet, som underslog sig fackföreningarna, och att de funktioner

som nu innehavas av staten (partiet) måtte övertagas av fackföreningarna. Och dessa önskningar hyser jag icke av teoretiska skäl. Det finns redan sådana tendenser bland de ryska arbetarna. Petrograds arbetare äro starkt påvräkade av vad Sinovjev kallat "reaktionär syndikalism", något det bolsjevikiska partiet med alla medel undertrycker. Dessa syndikalistiska tendenser skulle jag önska, att partiet icke fick tillfälle att förtrycka, men att de måtte fritt få utveckla sig, så att den bolsjevikiska idiotiska inkonsekvensen (som består däri, att de medgiva, att staten måste avskaffas om det skall kunna existera frihet och frihetliga samhällsförhållande, medan de i verkligheten göra allt för att stärka staten) blir besegrad av arbetarnas sunda strävanden.

Vidare skulle jag önska, eller rättare fordra, att det kommunistiska partiet slår in på en annan taktik gent emot alla andra socialistiska parti och organisationer, att de sluta upp med att förbjuda dem utgiva tidningar, att de sluta upp med att kasta dem i fängelse, att de sluta upp med att straffa och skjuta dem. Det har visat sig, att detta icke är nödvändigt. Det har sagts, att detta var en betingelse för att kunna rädda revolutionen. Men denna taktik är endast ett resultat av den psyke som uppstår när ett parti blivit korrumperat genom makten. I Alexandrovsk hade Machno och anarkisten Wollin makten från 1 september 1919 till 1 januari 1920. Under denna tiden var det icke förbjudet för något socialistiskt parti eller organisation att utgiva sina tidningar, inga möten voro förbjudna, etc., men kapitalismen var krossad och den sociala revolutionen gjorde framsteg.

Fackföreningsinternationalerna i Moskwa och Amsterdam.

Av *ALBERT JENSEN.*

***

Den fackliga Amsterdam-internalen, som räknar omkring 28 millioner medlemmar, har i dagarna avhållit kongress i London. Den har som bekant av Moskwa betecknats som den »gula» internationalen, kapitalismens sista försvar etc., och dess ledare som köpta kreatur för världsreaktionen. En mera utsökt samling av skällsord och större brist på saklig argumentering än det öppna brev bjuder, som Moskwa tillställt Londonkongressen, får man för övrigt leta efter. Amsterdam-internationalen tål kritik, därom äro vi fullt eniga. Men en kritik skall bjuda sakskäl och icke enbart invektiv. Ty då skjuter den över målet och faller som boumerangen tillbaka till kastarna. Moskwa har emellertid satt sig före att erövra Amsterdam genom att spränga den och plocka bit efter bit och infoga i sin fackföreningsinternational. Striden mellan Moskwa och Amsterdam är således högaktuell. En översikt över de båda organisationerna torde således kunna påräkna intresse hos våra läsare.

I denna strid är icke mer än två syndikalistiska organisationer direkt engagerade: Frankrikes och Spaniens, som båda äro anslutna till Amsterdam. Visserligen påstår våra hemmabolsjeviker, att Spanien anslutit sig till Moskwa, men detta är icke med sanningen överensstämmande. Herr Losovskys framställning är lite lättbenad. Spaniens syndikalistiska landsorganisation kommer troligen aldrig till Moskwa.

Men bortsett härifrån måste saken intressera oss som syndikalister. Framförallt vi måste ha klart för oss, att det för närvarande icke finns någon annan makt, som kan vara i stånd att möta den anstormande världsreaktion, än de fackliga organisationerna. Och då världsreaktionen är internationell, har arbetarklassen behov av en internationell kamporganisation. Även om det nu kommer till bildandet av en syndikalistisk International, vilket är troligt, så måste vi likväl i sanningens intresse säga oss själva, att denna international icke på länge kommer att betyda någon verklig makt. Vad betyder väl väl ännu S. A. C. i en internationell aktion, så länge de stora massorna fackligt organiserade svenska arbetare ännu kommenderas av en småborgerlig ideologi genom socialdemokratin? Vad betyder väl Tysklands, Italiens, Hollands, Norges, Danmarks, Schweitz' och Amerikas syndikalister i jämförelse med dessa länders reformistiska massor? En syndikalistisk International är önskvärd, men vi få icke göra oss några överdrivna förhoppningar om dess betydelse ännu på en lång tid.

Så mycket större intresse ha vi onekligen av, att det existerar en fackföreningsinternational, som har kraft att handla, som ger det internationella proletariatet mod och inspirerar det till kamp mot den internationella kapitalismen. I vilken grad kunna vi tänka oss Amsterdam eller Moskwa uppfylla dessa betingelser? Det är vanskligt att ge ett bestämt svar, men låt oss tills vidare söka ge en kort historik över de båda intenationalernas utveckling.

*

Före kriget existerade det också en facklig International, men då hette den icke Amsterdam-internationalen, ty då låg ledningen i Berlin i händerna på tyskarna. Över denna organisations öde bestämde ett litet fåtal fackföreningsbyråkrater, som, utseende sig själva till delegater, samlades till konferenser. Under den tid, dessa påvar regerade, kom det aldrig till stånd några verkliga kongresser med representanter, som valdes av arbetarna. De franska arbetarna hade sedan många år fordrat sådana kongresser, men ständigt blivit hänvisade till deltagande i de politiska internationella kongresserna, till vilka även de fackliga organisationerna hade rätt att sända representanter. De reformistiska fackföreningsledarna, som sutto i spetsen för organisationen, voro nämligen också politiker och socialdemokrater, och de betraktade de politiska kongresserna som den internationella arbetarklassens högsta myndighet. Att vid sidan av dessa inkalla speciellt fackliga kongresser ville de icke gå med på, ty de fruktade tydligen, att de fackliga kongresserna skulle kunna leda till fackföreningsrörelsens frigörelse från den politiska överledningen, något som de tydligen icke önskade. Så kröpo de bakom påståendet, att särskilda internationella fackföreningskongresser dels voro obehövliga och dels skulle komma att splittra arbetarna.

De franska syndikalisterna kunde emellertid icke gå till de politiska kongresserna. Deras mål och arbetsfält var ett helt annat än det politiska. Deras arbetsfält var icke parlamentet men arbetsplatsen, deras mål var icke erövringen av regeringsmakten, men erövringen av produktionsmedlen. De ville och kunde heller icke acceptera de villkor, som uppställdes för deltagande i dessa politiska kongresser. Inga andra organisationer fingo nämligen rätt att deltaga än de, som godkänt den parlamentariska verksamheten, något de franska syndikalisterna icke erkände, även om de heller icke bekämpade den. De voro i detta avseende »politiskt neutrala».

Tidigare hade de deltagit i de internationella kongresserna, men besluten i Zürich 1893 och London 1896 jagade dem därifrån tillsammans med en hel del andra radikala element. Sedan den stormiga Londonkongressen 1896 definitivt infört bestämmelsen om den politiska trosbekännelsen som villkor för deltagande, beslutade många av de största engelska Trade Unions att inställa sin representation, och hela den franska fackföreningsrörelsen, jämte radikala element från olika länder lämnade dessa internationella sammankomster, som från nu fick en utpräglad politisk karaktär.

Sedan dess existerade ingen verklig arbetarinternational.

*

På fransmännens tillskyndan sammankallades sommaren 1919 en konferens i Amsterdam för rekonstruering av fackföreningsinternationalen. Det arbete som där utfördes, de principer som fastslogs för den framtida verksamheten, det representationssystem som tillämpades och det som för framtiden skulle vara gällande, gör det berättigat att tala om en ny International.

Amsterdamkongressen lade en utvecklingsbar grundval till en sammanslutning av det arbetande proletariatet i alla länder. Den nya fackliga Internationalen skall avhålla kongresser, som möjliggör en verklig r e p r e s e n t a t i o n a v a r b e t a r e, såframt arbetarna själva äro intresserade för att göra de internationella kongresserna till något annat än en sammankomst av den fackliga byråkratien. Internationalen skall bekosta

en representant från varje land, men därutöver *kunna de nationella sammanslutningarna sända så många representanter de finna lämpligt.*

I detta sammanhang måste man beklaga, att kongressens beslut — icke direkt, men indirekt — utestänger de revolutionära syndikalistiska organisationerna i allmänhet. Man beslutade nämligen, att endast en centralorganisation från varje land skulle ha rätt till anslutning.

Principiellt vill man härmed betona betydelsen av, att alla organiserade arbetare inom varje land för sig sammansluta sig i *en* gemensam organisation med en gemensam front mot kapitalismen. Principiellt kunna vi förstå en sådan ställning, även om det synes oss, som man allt för *doktrinärt* skattade åt enhetsorganisationen, men i dess praktiska tillämpning får beslutet betänkliga konsekvenser. I länder där den centralistiska organisationsprincipen är förhärskande inom organisationsvärlden, ha de revolutionära minoriteterna, syndikalisterna, gått ut och bildat egna organisationer, för att kunna erhålla nödig rörelsefrihet i kampen mot kapitalismen. Och ofta är det så, att de fackliga organisationerna stå under de politiska partiens förmynderskap, vilket de syndikalistiska elementen icke kunna finna sig i. Praktiskt taget bli dessa revolutionära minoriteter utestängda, vilket naturligtvis kommer att ytterst försvåra den fackliga Internationalens revolutionering. Endast i Frankrike och Spanien befinna sig de syndikalistiska landsorganisationerna i majoritet och erhålla inträde, men så vitt mig bekant i inget annat land, så vitt det icke skulle vara Argentina. Jag är icke riktigt underrättad om ställningen i detta land.

Det hade lyckats fransmännen att få inbjudit alla grupper till Amsterdam-kongressen, även de syndikalistiska minoritetsorganisationerna, trots att Gompers hotade med att lämna kongressen om några av de amerikanska »wobblies» (I. W. W.-männen) infunno sig. Men längre sträckte sig icke inflytandet. Kongressen beslöt, som sagt, att endast en centralorganisation från varje land skulle få anslutning, och att där fackföreningsrörelsen är splittrad i två eller flera grupper måste dessa sammansluta sig till en.

Under sådana omständigheter kan den nya Internationalen heller icke bli ett verkligt uttryck för världens arbetare i sin helhet. Detta är så mycket mera beklagligt, som alla borde samlas kring de krävande internationella uppgifter, som reser sig för proletariatet. Och det är också beklagligt ur den synpunkten, att de revolutionära minoriteterna kunnat påverka besluten, när de vid sidan om sig hade tvenne stora landsorganisationer och dessutom organisationer, som äro i drift mot syndikalismen.

*

De statuter som antogs till rättesnöre för den nya Internationalen stipulerar: De nationella organisationerna sammansluta sig i det Internationella Fackföreningsförbundet *i vilket varje lands arbetarrörelse garanteras oavhängighet.*

Som man ser är det en federalistisk princip, som här tillämpas. Ingen centralism. Moralisk plikt att följa de internationella kongressernas beslut, ingen annan. Men full oavhängighet för de nationella organisationerna var på sitt område. Och våra egna stackars centralistiska byråkrater, som tror sig absolut böra bekriga federalismen, ha gått bort och accepterat en federalistisk princip.

Statuterna tala icke om annan uppgift för den nya Internationalen än att internationellt befrämja fackföreningsrörelsen och bekämpa strejkbryteriet, samt ledandet av den internationella aktionen i alla fackföreningsfrågor av gemensamt intresse.

Den skall styras av 1) ett sekretariat; 2) en förvaltningskommitté (Comité de direction); samt 3) kongresserna, som sammanträda vartannat år. Sekretariatet skall bestå av fem personer.

De olika länderna indelas i tio grupper. Var och en av dessa grupper utser en representant, som tillsammans med sekretariatet utgör förvaltningskommittén. Danmark, Norge, Sverge och Nederländerna utgöra således en grupp tillsamman.

Kongressen består av representanterna för de nationella organisationerna, samt av Förvaltningskommittén, som även tilldelats rösträtt.

*

Kongressen tillsatte trenne kommittéer, som skulle förbereda de principiella frågorna. Den kommitté som fått socialiseringsfrågan om hand, framlade ett uttalande, som antogs enhälligt utan debatt. Det lyder enligt den franska texten:

»Kommittéen föreslår kongressen, att som sin mening uttala, att ur den av kriget skapade ekonomiska situationen framspringer kapitalismens oförmåga att reorganisera produktionen på ett sätt som tillförsäkrar folket välstånd.

Erkännande det stora arbete, som genom fackföreningarna utförts för arbetarna i allmänhet och för de organiserade isynnerhet, förklarar kongressen:

Att det är nödvändigt, att alla ansträngningar för proletariatets aktion

A. Faurgeron. SANNINGEN

i alla länder bli inriktade på socialiseringen av produktionsmedlen, och **betraktar de fackliga organisationerna som förutsättningen och som grundvalen för socialiseringens förverkligande.**

För detta ändamål ger kongressen det internationella fackföreningssekretariatet i uppdrag att insamla och ständigt hålla sig à jour med alla dokument som giva kännedom om de resultat som uppnåtts genom socialiseringen av produktionsmedlen i den ena eller andra industrien i de länder där man vunnit erfarenhet i detta avseende och meddela dem till de anslutna centralorganisationerna.

Men kommittén föreslår också kongressen att erinra alla om, att även sedan produktionsmedlen blivit socialiserade, är det framförallt genom en normal produktion, underkastad en vetenskaplig och fortskridande utveckling, som det personliga välståndet kan uppnås och garanteras för alla och överallt. Kommittén anser, att socialiseringen endast under denna förutsättning blir möjlig och ändamålsenlig».

Här vidröres ett par ytterst viktiga principfrågor: den framtida grundvalen för samhällsproduktionen och socialiseringens förutsättningar.

Det har lyckats det franska ombudet, Merrheim, att få besvarat den första ganska tydligt på ett syndikalistiskt sätt. **De fackliga organisationerna betraktas som förutsättningarna o. grundvalen för socialiseringen.** Undras huruvida herr Herman Lindqvist i egenskap av medlem av förvaltningskommissionen, nu vill lägga sig i selen för att få förvandlat den svenska landsorganisationen till en av denna syndikalistiska princip genomsyrad organisation? Och de andra reformistiska herrar delegerade, som för Sverges vidkommande deltogo i kongressarbetet?

Den senare delen av resolutionen bär också prägel av att ha blivit formulerad av fransmännen. Den ser ut, som vore den direkt skuren ut ur deras dagliga debatter. Den betonar, att endast i den mån man är i stånd att rationellt behärska produktionskrafterna och har förmåga att därigenom stegra produktiviteten, nyttar det att socialisera, ty endast då kan man skapa välstånd. Att socialisera en produktionsgren, inom vilken det råder kaos, och inom vilken arbetarna för närvarande icke besitter förutsättningar att skapa en bättre ordning, är gagnlöst. Ändamålsenligheten av och viljan till en våldsam omstörtning måste således bli avhängiga av hur långt arbetarna kommit i sina förberedelser.

Jag tror mig härmed ha refererat det viktigaste av den fackliga internationalens öde, i betraktande av det strängt begränsade utrymme som står till disposition. Den gamla Internationalen nådde aldrig att bli en verklig internationell sammanslutning av arbetarna. De flesta visste kanske knappast om, att det existerade en sådan sammanslutning. I så hög grad var den en angelägenhet för den fackliga byråkratien. Den dog med krigets utbrott. Efter den kom så Amsterdam-internationalen och dess kongress. Den har skapat en representationsform, som lägger i arbetarnas eget avgörande, huruvida Internationalens kongresser skola bli fullödiga representationer för de anslutna nationella centralorganisationerna. Den har fastslagit en federalistisk, icke en centralistisk organisationsform för Internationalen. Den har genom de antagna resolutionerna fastslagit den viktiga principen, att de fackliga organisationerna skola utgöra grundvalen för socialiseringen, följaktligen i enlighet med syndikalismens uppfattning bli de uppbyggande organen i det nya samhället. Det är dock framsteg som man icke får lov att förakta.

Men så kommer spörsmålet: I vilken mån har denna International mer än sin föregångare förmått vara en handlingens International? Vackra resolutioner betyder ingenting, om icke handlingarna visar att organisationen verkligen vill något.

Det spörsmålet skola vi granska en smula i en kommande artikel.

Naturligtvis är den politiske svindlaren icke född förbrytare, men han är en kriminaloid, som under den oansvariga parlamentarismen har härliga utvecklingsmöjligheter.

Under en despotisk regering stack han på sin tid till sig millionerna förklädd till favorit eller älskarinna, men nu för tiden ombesörjes detta arbete av folkets "utvalda" på ett långt grundligare sätt på grund av deras stora antal.

I alla tider har denna slags svindlerier varit svåra att förebygga, delvis beskyddade som de äro av den ruttna politiken och regeringen.

Att på embetets vägnar stjäla även de heligaste medel anses av många icke vara någon förbrytelse, när de blott kunna krypa bak en lag, lika litet som användandet av gift under Borgierna eller Tiomannarådet ansågs förkastligt.

Ordspråket: "samhällets pengar tillhör ingen", breder sig som en svamp bland de oansvariga, utstrålande en falsk gloria kring den felande begåvningen hos statsmannen, som använder sig av en vilseledd väljarhär till att avsvedja landet som en gräshoppsvärm, eller en Attila efter vars häst det icke växte gräs.

Cesare Lombroso.

Att juridiskt söka bevisa för vattenfallet, att det ej bör svämma över och begrava främmande stränder i sitt vågsvall, tjänar till ingenting.

Alexander Herzen.

Om det är ett brott att döda, så kan det att döda många icke vara en förmildrande omständighet; om det är en skam att stjäla, så kan erövra icke vara en ära. Låt oss bringa ut dessa sanningar, låt oss bringa kriget i vanrykte.

Guy de Maupassant.

En ny tro besjälar oss med en lidelsefullhet, om vilken våra förfäder icke hade en aning. Det är tron på framåtskridandet, som är fotad på vetandet. Vi ha uppmätt jordens länder, vi ha vägt naturkrafterna, vi ha beräknat de industriella medlen och se: vi ha funnit, att jorden är stor nog, så att var och en därpå kan bygga sin lyckas hydda. Jorden kan föda oss alla på ett ordentligt sätt, om endast alla arbeta och ingen söker leva på den andres bekostnad. Vi ha således ingen anledning hänvisa den största och fattigaste klassen till himmelriket.

Heinrich Heine.

Den vetenskapliga marxismens brist på logik.

Av *FRANS SEVERIN.*

***

I Röda Fanors förra nummer publicerades en teckning av den tyske tecknaren Karl Holtz, där han låter karrikatyrens gissel vina över de många socialdemokratiska partier, som alla påstå sig vara vetenskapliga och alla bygga sin åskådning på Marx. Man kan inte undgå att bli slagen av, att så många grupper lidelsefullt bekämpa varandra för åsikter, vilka i grund och botten skulle vara de samma. Redan på grund av detta förhållande måste man säga sig, att den marxistiska vetenskapen tydligen icke är någon vetenskap, ty vad man kräver av en vetenskap är först att dess grundval är så fast funtad på fakta, att därom över huvud ingen diskussion är möjlig, och därefter att de på denna grundval uppbyggda hypoteserna ha en inre logik och icke äro fulla av motsägelser.

Försöker man emellertid att gå de slagord och formler, varmed de partipolitiska marxisterna söka fånga arbetarmassorna, in på livet och leta ut det förnuftiga innehållet i dem, så finner man snart att meningen är kort sagt meningslös, i det den logiska tankens ariadnetråd gång på gång avklippes vid sammanstötningen mellan de olösliga motsägelserna i formlerna och handlingarna.

I första linjen av förnuftsenligt ofattbara formler och oförenliga motsägelser står en »utvecklingsteori», som tillåter den längst drivna samhällsfatalism samtidigt med den starkaste tro på den politiska maktens samhällsdanande förmåga. Man säger å ena sidan, att det kapitalistiska samhället, då det är moget, automatiskt efterträdes av det socialistiska, oberoende av mänsklig vilja, endast på grund av den historiska utvecklingens lag, men man handlar å andra sidan rakt motsatt denna åsikt. »Vi veta, att det icke är vår önskan som här är bestämmande. Vårt krav vilar på en solidare basis, nämligen på själva den historiska utvecklingens lag», uttryckte en norsk marxist åsikten helt nyligen. Vad den historiska utvecklingens lag är för en mystisk makt underlåter man med stor noggrannhet att förklara.

Lika obesvärad av sunt förnuft yttrar sig en av det tyska oavhängiga partiets högerledare, Hilferding, i ett föredrag vid en funktionärskonferens i Berlin. I de oavhängigas organ Freiheit inledes referatet av föredraget med följande bombastiska dityramb: »Allt det, som seden lång tid genom förvirringen inom arbetareklassen varit begravet, källan för socialistisk kunskap, blev genom Hilferdings av den vetenskapliga socialismens anda fyllda föredrag, åter bringat i ljuset». Hilferding yttrade bbl. a.:

»Ur denna erfarenhet framväxte för oss medvetandet om, att det icke är den politiska ideologien som betyder något, utan den ekonomiska utvecklingen». Men när Hilferding går att förklara den tyska revolutionens förlopp, har han hunnit glömma vad han förut sagt och faller tillbaka på något mot hans förra yttrande så stridande som den tyska arbetareklassens anda. Han säger:

»Icke bristen på centralisation eller insikt om det nödvändiga, utan den reformistiska andan i den tyska arbetareklassen har fråntagit oss frukterna av revolutionen».

Hur är det nu möjligt att bringa dessa tvänne yttranden i logisk samklang med varandra? Andan inom

arbetareklassen måste dock anses som en ideologisk faktor, och ideologien har ju först förklarats vara betydelselös, men göres sedan till den avgörande orsaken för revolutionens nederlag. Ja, även om man helt sofistiskt vill förklara, att andan visserligen var den närmaste orsaken till revolutionens nederlag, men dock i sin ordning en följd av den ekonomiska utvecklingen, så är det ju menigslöst att klaga på den reformistiska andan, eftersom denna icke kunde vara någon annan på grund av den ekonomiska utvecklingens läge just då.

Såvida man icke vill göra en särskild historisk utvecklingslag för varje land, måste också med hänsyn till den ekonomiska utvecklingen den ryska revolutionen vara ganska olaglig. Ryssland var i ekonomiskt hänseende ett sekel efter Västeuropa, men enligt marxismens åsikt skall ju socialismens samhälle som förutsättning ha ett kapitalistiskt som förelöpare. Mänskligheten måste genomleva de utvecklingsfaser den allsmäktiga lagen bestämmer, ja en vänstersocialistisk talare upplyste vid Skandinaviska Arbetarekongressen för ett år sedan i Stockholm, att så långt han kände socialismens teori var det kapitalismen som skulle förverkliga socialismen. Med hänsyn till Ryssland måste dock kapitalismen ha en vid handlingsfrihet vid bestämmande av tidpunkten för socialismens förverkligande, eftersom den verkställt detta i Ryssland, men lämnat de ekonomiskt längst utvecklade länderna England, Tyskland, Amerika, Frankrike o. s. v., kvar i de gamla förhållandena. Det torde väl näs an också kunna i frågasättas om icke det före revolutionen rådande samhällstillståndet i Ryssland bör betecknas som feodalt, att sålunda där »socialismen» utvecklat sig ur feodalismen, och att man sålunda helt enkelt hoppat över kapitalismen. I varje fall synes den historiska utvecklingens lag högst opålitlig och alldeles icke ägnad att lämna besked om framtida samhällsgestaltning.

Hur vill man för övrigt från synpunkten av denna avgudatro förklara allt sitt ängsliga tal om faran för den ryska revolutionen. Om socialismen kommer på grund av någon given och oföränderlig historisk lag, så kan den icke vara avhängig någon tillfällig regeringsmakt. Den nuvarande ryska regeringen kan sålunda icke vara den ryska »socialismens» skapare, ty det vore väl ändå för enkelt att förklara den historiska utvecklingens lag identisk med Lenin och Trotsky. Ja, även om man påstår, att den ryska revolutionen kommit som den naturliga länken i den utvecklingskedja, som den mystiska historielagen bestämt, och att den nuvarande ryska regeringen endast av lagen utsetts till revolutionens verktyg, så kunna dock icke alla det kontrarevolutionära Rysslands vita generaler betyda något för socialismen. Ty det kan väl icke tänkas att denna utvecklingslag, som på förhand bestämt huru samhällsformerna skola efterträda varandra, oberoende av människornas vilja, skall ändra åsikt därför att exempelvis general Wrangel besegrar den ryska regeringens arméer. Är lagen så obestämd, måste det vara oriktigt att beteckna den såsom oberoende av människornas vilja, ty Wrangel är väl dock endast människa.

I själva verket har den senare utvecklingen ryckt undan grunden för den utvecklingslag, som skulle påtvinga människorna socialismen. Det är ett även av socialdemokrater erkänt faktum, att koncentrationsteorien med de därpå byggda utarmnings- och katastrofteorierna är felaktig. Detta kan visserligen icke Marx lastas för, men väl kunna hans många eftersägare lastas för att fortsätta upprepandet av gamla fraser, som

icke längre ha någon motsvarighet i verkligheten. Det är från denna felaktiga teori man hämtar stöd för sitt »vetenskapliga» tal om att världsrevolutionen är på marsch. Den historiska utvecklingens lag var för Marx just den fortsatta utarmningen av proletariatet, som till sist skulle bringa detta att spränga det kapitalistiska samhällets fjättrar och inträda i det av utvecklingen färdigställda socialistiska. Men nu har arbetarna genom sina organisationers kamp lyckats hejda denna utarmning, och sålunda har denna del av den historiska utvecklingens lag förlorat sin giltighet, men detta betyder intet för den nya tidens vetenskapsmän.

De skulle förövrigt vara otrogna sig själva, sin egen vetenskapliga brist på logik, om de icke med liv och värme själva kämpade mot utarmningen. Var det en nödvändig förutsättning för socialismen, att en katastrof skulle komma på grund av ett ohjälpligt elände, så borde man ju medvetet arbeta på skapande av detta elände. I stället gör man tvärtom. Men det hade kanske varit att införa en idell faktor, en medveten vilja i kampen för socialismen, och det vore kanske ovetenskapligt. Man får väl antaga att det är själva kvintessensen av vetenskapen, att arbeta tvärtemot vad man själv önskar och ändå få sin önskan fylld.

Med denna vetenskapliga finess kan man kanske även förklara de partipolitiska marxisternas strävan att omhändertaga den politiska makten, ty denna politiska makt kan ju inte tänkas betyda något gentemot den historiska utvecklingens lag. Dessutom har ju Marx själv förklarat ett samhälles politiska gestaltning endast vara en följd av den ekonomiska, och därav har man väl ännu en orsak till erövringen av denna politiska makt. Lagstiftningsmakten, som ju strängt taget är den enda politiska makten, får nämligen av Marx uttryckligen betyget att vara utan betydelse för samhällsformerna. »Samhället vilar inte på lagen», säger han, »det är en juridisk inbillning, lagen måste i stället vila på samhället, . . . Code Napoleon har icke skapat det borgerliga samhället, det under 18:e århundradet uppståndna under 19:e vidare utvecklade borgerliga samhället tar endast lagligt uttryck i Coden. Så snart den upphört att representera samhällsförhållandena är den inte mer än en bunt papper». Och i en polemik mot en engelsk författare, M. F. Eden, säger Marx: »Från den juridiska illusionens ståndpunkt betraktar han (Eden) icke lagen som en produkt av de materiella pruduktionsförhållandena utan omvänt proproduktionsförhållandena som en produkt av lagen».

Men vad innebär nu de partipolitiska vetenskapliga marxisternas strävan, om icke att med lagen ändra produktionsförhållandena. Endast under denna förutsättning kan deras lagstiftningsarbete och deras strävan efter politisk makt motiveras ur socialistisk synpunkt. De otaliga dekret, som ryska regeringen utfärdat, kunna icke förklaras ur ändrade materiella produktionsförhållanden, tvärtom avser man väl just att med dessa dekret och lagar förändra produktionsförhållandena, d. v. s. man hängiver sig åt samma juridiska illusion som M. F. Eden.

Det vill tydligen icke så liten, tankeoreda till för att upphöja denna störtsjö av motsägelser till vetenskap, ty det tydligaste framträdande i hela »vetenskapen» är bristen på all vetenskaps oundgängliga betingelse, logik.

I en följande artikel skall jag försöka skärskåda syndikalismens ställning till den samhälleliga utvecklingen, syndikalismens positiva synpunkter.

Arbetets Ekonomiska Råd i Frankrike.

Av *ALBERT JENSEN.*

Socialisering eller, som det ibland kallas, nationalisering av produktionen har av kriget förts fram på dagordningen överallt. I en del länder diskutera de borgerliga problemet för att få det ordnat så, att denna oundgåeliga reform kan bli ett bevarande av kapitalismens principer, framförallt profitsystemet. På andra håll diskutera arbetarna saken för att genom denna reform avtvinga kapitalismen ett värkligt framsteg fram till socialismen. På andra håll betraktar man socialiseringen, som den socialistiska omdaningsprocessen själv.

De franska arbetarna voro bland de första till att diskutera problemet. På fackföreningskongressen i Lyon den 16—21 september 1919 beslutade man tillsättandet av ett arbetets ekonomiska råd, som skulle framlägga förslag till »nationalisering av industrien, transportväsendet och bankerna».

Landet hade genom kriget råkat in i en ekonomisk misär, som de regerande visade sig vara odugliga till att råda bot på. Var då icke revolutionen det enda medlet? Därom rådde delade meningar. I Frankrike fanns icke de objektiva förutsättningarna för revolutionen. Den stora bondemassan, som har ett så avgörande inflytande på Frankrikes nationella liv, och utan vilkens medverkan ingen revolution kan göras i Frankrike (knappast i något annat land heller), var allt annat än revolutionär. Bönderna ha profiterat på kriget. De ha i utomordentligt stor utsträckning friköpt sina småbruk från inteckningar och skulder. De ha blivit välmående och därmed konservativa.

Hos den välmåga bondeklassen erövrat sig, ligger nyckeln till den reaktionära anda, som sveper över landet. Bönderna äro öppet fientliga mot industriarbetarna och deras missnöje. Detta är orsaken till att revolutionen för närvarande är omöjlig i Frankrike.

Men landets ekonomiska misär är icke destomindre ett faktum. Det råder kris inom transportväsendet, som fått förfalla, är dåligt organiserat och icke orkar med sin uppgift, vilket återverkar på industrien. Kris råder det inom gruvindustrien, där den tekniska utrustningen är gammalmodig och kapitalet saboterar brytningen, vilket återverkar på hela industrien. Det råder kris inom den stora automobilindustrien och på mån-

En gud som icke synes bli omodern. Förr hädades den av socialister, nu tillbedjes den som vägen till saligheten.

ga andra områden. Det råder med ett ord en omfattande samhällskris. Och då en sådan allmän ekonomisk depression har ett avgörande inflytande på arbetarnas ekonomiska ställning, måste arbetarna vara intresserade i att råda bot på den. Så tillkom beslutet om Arbetets Ekonomiska Råd.

*

Lyonkongressens resolution förklarade, att endast arbetarna hade rätt att bestämma över det ekonomiska livet (begreppet arbetare taget i vidsträcktaste bemärkelse), då övriga faktorer endast voro underordnade arbetet eller kunde betraktas som parasiter. När icke de härskande klasserna kunna lösa produktionsproblemet, så måste lösningen tillkomma de arbetande. [Syndikalismen måste i detta avseende göra en yttersta ansträngning, icke för egoistiska fördelar, men för samhällets gemensamma intressen. Syndikalismen måste vara en aldrig upphörande ansträngning för arbetets frigörelse, en ansträngning som icke kan upphöra förr än målet nåtts.]

Meningarna voro delade i så avseende, att en del ansåg den sociala revolutionen vara en långsam process, som genomtränger det system och den regim som nu härskar och i dess sköte väcker till liv den nya organism, som skall avlösa det gamla, medan andra ansåg, att den sociala omvälvningen måste komma förhållandevis snart. Men därom var majoriteten enig, att arbetarna i alla fall måste förbereda sig till sin uppgift. Och i detta avseende skulle det beslutade rådet vara en skola och hjälpande kraft. Och genom det skall teknikerna, som äro absolut oumbärliga vid en revolution (vilket Ryssland visar oss), bringas att förena sina ansträngningar med arbetarnas.

Den 4 november offentliggjorde C. G. T. en proklamation vari man klargjorde rådets syfte och tekniska sammansättning. Rådet, som fick namn av Arbetets Ekonomiska Råd, skulle räkna 12 medlemmar, tre ur vardera av följande organisationer: C. G. T. (arbetarnas fackliga landsorganisation), Kooperatörernas landsförbund, Statsfunktionärernas landsförbund och Teknikernas landsförbund. C. G. T. representerande de egentliga arbetarna, teknikernas förbund representerande industriens tekniska ledare, kooperatörernas förbund representerande konsumenterna och statsfunktionärerna representerande de offentliga intressena.

Rådets uppgift skulle vara att utarbeta en plan för hela det ekonomiska livets reorganisering. Det skulle icke förlänga eller konsolidera det rådande statssystemet. Med nationalisering menades, att produktions- och bytesmedlen, som nu utnyttjas till fördel för några få, skulle läggas i händerna på de sammanslutna konsumenterna och producenterna. Staten skulle desarmeras, så att den slutligen icke blev annat än representanten för produktionens och fördelningens kollektiva organism. Den måste således berövas de tvångsmedel den nu brukar till kapitalismens fördel.

Slutligen uttalades önskvärdheten och nödvändigheten av att arbetarna internationellt upptog dess problem till behandling och sökte skapa en internationell plan för produktion, byte och fördelning.

Arbetets Ekonomiska Råd har sedermera förgrenat sitt arbete på nio studiesektioner, vart bestående av minst tolv medlemmar. Dessa skola behandla följande områden:

1) De nationella arbetsmedlen (transport, vattenkraft, etc.).

2) Ekonomisk organisation (kontroll och förvaltning, nationell och internationell ekonomi).

3) Industriell produktion och råvaror.

4) Åkerbruk och åkerbrukets organisation.

5) Finans- och kreditväsen.

6) Det civila livets former (hygien, arbetsvila, social och fysisk fostran).

7) Allmän och teknisk undervisning.

8) Handel och fördelning av rikedomarna.

9) De härgade provinserna.

Detta är det väldiga arbetsfält som som skall genomplöjas. Var och en ser och förstår, att här är målet, att utanför staten, emot staten, söka giva samhället nya former i enlighet med syndikalismens anda. Om rådet skall fylla de förhoppningar man har rätt att ställa på detsamma, det får den närmaste tiden visa.

*

Den 8 januari avhölls allmänt konstituerande möte med alla som inträtt i rådets olika studiesektioner. På detta talade en representant från varje av de fyra anslutna organisationerna.

Jouhaux för C. G. T. betonade, att organisationens uppgift skulle vara att bidraga till avskaffandet av människors utsugning genom människor; att intet som är nödvändigt för det individuella, familjella eller nationella livet skulle få lov att överlämnas till det privata intresset; att producenternas och konsumenternas förenade kontroll måste inrikta alla strävandena mot det allmänna intresset. Landet måste etablera sin sociala rätt över rikedomarna, över produktions- och bytesmedlen. Verkstaden skall avlösa regeringen under förutsättning, att den icke bara blir den korporativa men den sociala arbetsplatsen, och under förutsättning av, att den innesluter alla de element som äro oundgängliga för ordnandet av verksamheten.

Francq, representanten för teknikerna, förkunnade teknikernas vilja till samarbete med de organiserade arbetarna. Arbetet intog för närvarande icke den plats, som tillkom det som skapare av rikedomarna, och det låg också i teknikernas intresse, att arbetets rätt försvarades, då också deras verksamhet var arbete. De ville tillföra rådet teknikernas vetenskapliga anda, de experimentala metoderna och vilja att uteslutande tjäna det allmänna intresset. Den konstruktiva revolutionen måste nu följa på krigets destruktiva period, den vetenskapliga revolutionen efter modärn åskådning, som icke längre konserverar de gamla formerna för barrikadernas och gatustridernas revolution, revolutionen som bygger upp innan den river ned, som skapar innan den undertrycker. Ty här finns medel som ingen kan motstå: arbete, teknik och organisation som ställes till tjänst för ett ädelt mål.

Laurent från statstjänstemännens organisation betonade hur hungern och eländet följt kriget för alla dem som arbetade för sitt uppehälle. Människornas rätt till välstånd kunde icke längre underkastas lagstiftarna, ty den är avhängig av arbetet, av alla dem som bygga, fabricera, som odla jorden, undervisa, studera, av alla som arbeta. Induvidualismens tid måste vara förbi. Därom var bland annat statsfunktionärernas sammanslutning ett vittne. De önskade icke längre vara en kast för sig, men förena sig med den organiserade arbetarklassen. Staten var för närvarande en organisation där endast auktoritetens princip fick plats. Man kunde ingenting vänta av de regerande. Arbetets ekonomiska råd måste representera de allmänna intressena i opposition till de enskilda. Endast föreningen mellan alla arbetare, de ma-

nuella såväl som de intektuella, kunde rädda framtiden.

Poisson talade till sist för kooperatörerna. C. G. T:s mål var avskaffandet av lönesystemet, kooperatörernas var avskaffandet av profiten, den sociala omdaningens element fick icke stå främmande för varandra. Därför hade kooperatörerna förklarat sig för samarbete i Arbetets Ekonomiska Råd. Också de insåg regeringens oförmåga att göra något åt de samhälleliga frågorna. Det hade alltid varit arbetarrörelsens svaghet, att den nöjt sig med allmänna formuleringar. Det nu skapade rådet måste ha till uppgift att söka positiv, klart utformade och praktiska lösningar.

Jouhaux betonade till sist, att när detta arbete blivit utfört, skulle ingen regering kunna ställa sig emot massornas kraft och inför den allmänna opinionen skydda de enskilda profitintressena på bekostnad av allmänhetens intresse.

Men det var då Arbetets Ekonomiska Råd inträdde i den andra perioden av sin historia. Han ville icke närmare gå in på hur denna skulle komma att gestalta sig, men han ville betona, att de organisationer som anslutit sig till rådet ha iklätt sig ansvaret att driva igenom sina beslut.

*

Arbetets Ekonomiska Råd har nu varit i arbete en tid.

Rådet betonar hur utvecklingen av produktionen och alla former för den aktiva ekonomien tenderar mycket tydligt mot en syndikalisering, d. v. s. sammansluter sig i syndikat, ringar, truster, karteller. Efter dessa strömningar, starkare än alla teorier, gäller det att anpassa den praktiska verksamheten, att dirigera den sociala utvecklingen. Dessa sammanslutningar äro fristående och ha ingenting med staten att skaffa. Och de sträva att flyta ut över de nationella gränserna, således till internationell organisering av det ekonomiska livet. I alla industriella länder gör sig denna tendens märkbar. I Tyskland fanns redan 1905 icke mindre än omkring 400 karteller.

Ett exempel på dessa sammanslutningar är Le Comptoir de Longwy i Frankrike. Detta kontor köper av all de industriella företag, som äro anslutna till detsamma, allt deras gjutgods och säljer det i sin ordning till kunderna.

Genom denna anordning avskaffas alla mellanhänder eller representanter. Kontoret garanterar fabrikerna en kundkrets och åtager sig besväret att förskaffa den, det upphäver konkurrensen mellan fabrikanterna, det fördelar beställningarna med hänsyn till de geografiska orterna för att vinna minsta möjliga transportkostnader. Och resultatet av denna koncentrering är betydande besparingar för hela industrien.

Ett exempel på en internationell sammanslutning av liknande karaktär är General Pool, en internationell sammanslutning på rederinäringens område, som existerade redan före kriget. Den är en sammanslutning av engelska, franska amerikanska och tyska ångbåtslinjer, som upprätthålla frakt- och passageraretrafik mellan Nordamerika och Europa. Den har mellan sig uppdelat hela denna trafik sedan 1891 (möjligen sammansluter den nu också skandinaviska och andra linjer). Varje land erhåller en viss procent av trafiken och varje bolag inom de olika länderna tilldelas sin bestämda anpart. Uppträder konkurrenter som icke gillas, sänder en kommitté i Newyork ut båtar, som tar upp trafik på konkurrenternas trade men betingar sig så låga biljett- och fraktpriser att denna »dumpning» dödar konkurrenten. Sådant har hänt flera gånger. Terminsvis regleras genom huvudkontoret de olika bolagens inkomster. Har nå-

got bolag haft för stor trafik, utjämnas detta på ett bestämt sätt.

Sådana sammanslutningar växa upp både nationellt och internationellt. Nu ha de endast till uppgift att skaffa profit åt kapitalisterna, men det är klart, att de i ett framtida samhälle, baserat efter syndikalistiska principer, skulle ha en stor social uppgift att fylla. De äro dessutom helt fria sammanslutningar, arbetande på basis av fri överenskommelse och gemensamma intressen. Arbetets Ekonomiska Råd noterar denna utveckling inom det ekonomiska livet och vill göra den gällande på alla de områden, där den är tillämpbar.

*

Nedanstående schema skulle hjälpa till med att förklara Arbetets Ekonomiska Råds organisationsplan.

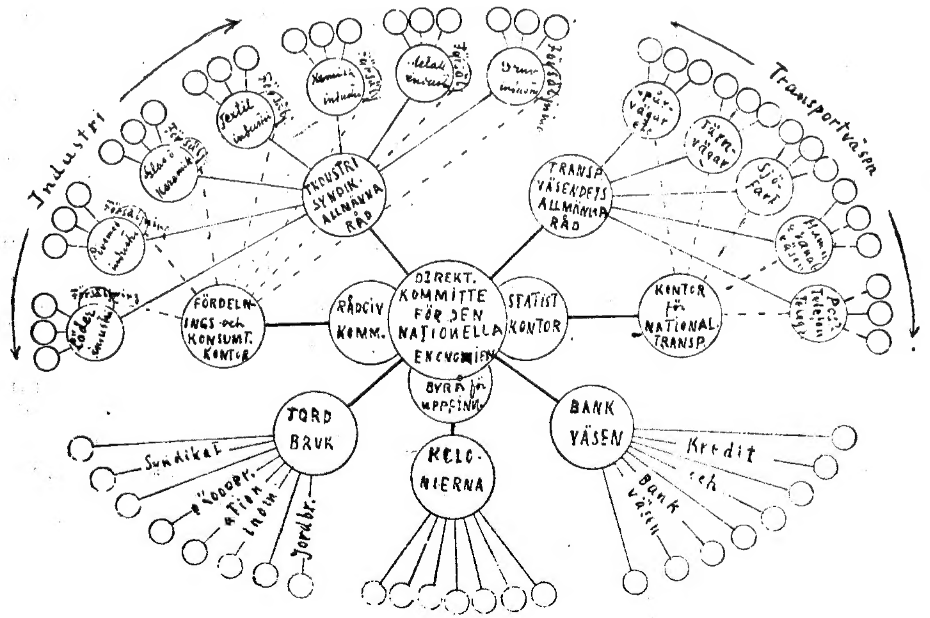

Varje industri skall obligatoriskt sammansmältas till ett hela industrien omfattande Industrisyndikat. Detta skall företaga alla inköp av råmaterial för hela industrien gemensamt. Det fördelar produktionen till varje ansluten fabrik med hänsyn till transportavståndet till avnämaren. Det uttalar sig om nödvändigheten att förbättra eller modifiera företagens maskinella och tekniska utrustning, om eventuell utvidgning av företagen, personalens ökning, nedläggandet av företaget i det allmännas intresse, om upprättandet av nya företag. Men innan dessa spörsmål avgöras, bör förändringarna underställas prövning hos Industrisyndikatens Allmänna Råd som är en centralinstans för hela den i egentlig mening produktiva verksamheten. Industrisyndikatet skall vidare sträva till standardisering för produktionens förbilligande.

Industrisyndikatens Allmänna Råd är som sagt centralen för den samlade industrien. Dit sänder varje industrisyndikat sitt program för hela sin produktion. I besittning av dessa program rekommenderar Rådet förbättringar av den tekniska arbetsap-

paraten på den eller den fabriken enligt framkomna förslag etc. Dess beslut böra ratificeras, heter det, av Direktionskommittéen för den Nationella Ekonomien.

Industrisyndikatens Allmänna Råd skall vidare söka förbindelser med utlandet för att uppnå överenskommelser om samarbete. För detta speciella ändamål arbetar ett Sekretariat för Industriella Förbindelser i förbindelse med Rådet. I förbindelse med varje industrisyndikat arbetar ett Försäljningskontor, som skall sörja för varornas avsättning.

Kontoret för Fördelning och Konsumtion skall ha till uppgift att kontrollera produkternas cirkulation i den allmänna konsumtionens intresse för att förhindra prisförhöjningar, ocker etc.

Så ha vi ett annat råd av betydelse, nämligen Transportväsendets Allmänna Råd. Detta skall vara ett centrum för all transportverksamhet, för järnvägarna, sjöfarten, spårvägarna, post, telegraf och telefon, etc. Det skall ha till uppgift att rationellt organisera transportväsendet, rationellt avväga förbindelserna mellan järnvägs- och båtförbindelserna, upprätta en enhetstariff, upprätta förbindelser med utlandets transportväsende, etc.

Centralkontoret för Bankerna liksom Kontoret för det Industrialiserade Jordbruket skall erhålla uppgifter, som ännu icke hunnit utarbetas.

Centralkontoret för kolonierna skall tillse att samma förhållande, som äro rådande i moderlandet, skall bli rådande i kolonierna så att dessa bli fullständigt politiskt frigjorda och indrages å det allmänna ekonomiska systemet.

Kontoret för de Nationaliserade Trafikväsendet skall vara ett administrativt organ som skall upprätta förbindelse mellan alla dessa nationaliserade företag för att uppnå likartade förhållande.

Direktionskommittéen för den Nationella ekonomien, samlaren av de olika verksamhetsgrenarna skall granska industriens reorganisationsprojekt och bytesväsendet, taga initiativ till reformer inom landets ekonomiska liv, ratificera de produktionsprogram, som utarbetas av industrisyndikaten, kontrollera landets ekonomiska liv, statens administration, handeln och industrien vare sig den är nationaliserad eller ej.

I förbindelse med Direktionskommittéen arbetar Statistiska Kontoret, som samlar alla upplysningar beträffande den nationella produktionen, för inventarium över landets industriella och agrikulturella tillgångar, dessas behov och den allmänna konsumtionens behov, håller reda på förhållandet mellan produktion och konsumtion. Vidare arbetar vid Direktionskommittéens sida en Byrå för Uppfinningar och en Rådgivande Kommitté i vilka vetenskapens och de fria yrkenas utövare böra samlas tillsammans med hela landets intellektuella liv.

Vi skola längre fram återkomma till detta projekt, dess ekonomiska principer i allmänhet och de förslag som utarbetats för nationalisering av de olika industrierna, etc.

Genom slaveri till frihet.

Av *DIDRIK STIGMAN.*

En av de förunderligaste läror bolsjevismen fört till torgs, och som de envist söka påpracka den internationella arbetarrörelsen, är läran om frihetens ernående genom slaveri. Hela deras diktaturprogram vilar på detta. Är denna lära oriktig, så faller därmed diktaturens nyskapande förmåga.

De bolsjevikiska satraperna här i Skandinavien, såväl som deras ännu mera kritiklösa eftersägare, började med att utlära bolsjevikdiktaturen som “arbetarklassens diktatur“ eller “proletariatets diktatur“, därmed betonande, att diktaturen skulle utövas av arbetarklassens stora majoritet. När det från vår sida påpekades, att en diktatur egentligen aldrig kunde taga formen av ett majoritetsvälde, men med naturnödvändighet måste utveckla sig till ett minoritetsvälde, mottogs detta med en flod av invektiv och karaktäriserades som “kontrarevolutionärt“ arbete i kapitalismens tjänst.

Det är möjligt att den nya lärans sändebud förkunnade allt detta i god tro, ett antagande som emellertid är föga smickrande för deras förmåga till fångandet av bolsjevismens sanna karaktär, eller deras förmåga att göra iakttagelser i livets krassa verklighet. Hur som hälst — denna fiktion kan emellertid icke längre upprätthållas, sedan Moskwateserna nu klart och tydligt förklarar, att diktaturens politiska välde skall ligga hos det kommunistiska partiet, alltså hos en del av arbetarklassen, och därtill hos en del, som öppet erkännes endast kan bli en minoritet av de arbetande såväl under erövrandet av diktaturen, som en lång tid under dess utövande.

Partidiktaturen betyder praktiskt taget införandet av en art av slaveri för de stora massorna av arbetarna: undertryckandet av präss-, yttrande-, församlings- och organisationsfrihet; berövandet av strejkrätt och införande av ett arbetstvång, som erinrar om det kapitalistiska samhällets “arbetsinrättningar“ för folk som “icke vilja arbeta“. Allt detta lämnar diktaturens praktiska utövning i Ryssland belägg för. De äro således icke bara logiska konstruktioner, dessa påståenden, men konkreta verkligheter.

Det socialistiska samhället kan naturligtvis icke byggas och upprätthållas utan genom massornas vilja till socialism. Förefinnes icke denna vilja, så kan inget socialistiskt samhällssystem bliva bestående, lika litet som ett kapitalistiskt.

Men för framalstrandet av denna vilja till socialism hos massorna är icke det av det kapitalistiska eländestillståndet framalstrade negativa missnöjet tillräckligt. Detta kan räcka till framalstrandet av en revolt, ett våldsamt nedrivande av det gamla kapitalistiska, men det räcker icke till ett positivt nyskapande av det socia-

Simplicissimus.

En bolsjevikisk framtidsdröm. Påven kröner Lenin.

listiska samhället. Därtill fordras också en någorledes klar uppfattning om, att det nya skall kunna skänka arbetslavarna större lyckomöjligheter, skänka dem mera välstånd och mera frihet.

Nu menar bolsjevikerna, att denna förståelse endast finns hos en minoritet av arbetarklassen. Detta är kanske en sanning. Men det underliga med bolsjevikernas lära är, att — enligt den — dessa insiktsfulla och om socialismens mål och medel kunniga människor endast finns hos ett bestämt parti, hos en liten bestämd politisk sekt, som kallar sig kommunister. Fotande sin åskådning på denna underliga tro om sin egen förträfflighet och rätta kunskapsrikedom, proklamera de, att just denna lilla politiska sekt är historiskt kallad att upprätta ett hierarkiskt välde *över* den stora massan av arbetare, för att icke tala om alla andra samhällsmedlemmar.

Den ofrihet och det tvång, som är diktaturens politiska och sociala innehåll, är en nödvändighet. Den stora massan av arbetare förstår icke sitt eget väl, därför är denna politiska sekt historiskt kallad att genom sin tvångsregim lära dem lyckans mysterium. Att denna lycka är den speciellt bolsjevikiska lyckan, är självfallet.

Men denna ofrihet och detta tvång, detta tillstånd, som närmar sig slaveriet, skall endast vara av övergående art, skall endast utövas temporärt. Det gäller bara att taga makten och säkerställa maktens besittning genom diktaturen och ofriheten. Sedan denna makt är säkerställd, så lämnas friheten tillbaka och diktaturen upplöses i den drömda lycksaligheten. Så enkelt är det.

Men våra skandinaviska bolsjeviksatraper ha föga visat sig skarpsinniga, eller ens haft vanligt normalsinne för realiteten. Liksom de falskeligen i begynnelsen utkolporterade diktaturen som ett majoritetsvälde, så söka de nu inbilla oss, att diktaturen endast skulle bli ett *kortvarigt* provisorium. Säkerligen lika oriktigt. Ryssland lämnar åtminstone icke något bevis för sanningshalten i detta påstående. Diktaturen är redan treårig och de ledande krafterna tala om decennier och mansåldrar. Lenin lär ju upprepade gånger ha talat om ett halvt århundrade.

Nåja, säger man då, vad betyder ett halvt århundrade! Det är en droppe i den historiska utvecklingens hav! Och vad gör det, om ett tvångssystem skulle upprätthållas under denna tid, när det blott leder till socialismens förverkligande och därmed till ett fritt samhälle.

Det är onekligen sant, att några decennier icke betyder mycket för den historiska utvecklingen, men dessa decennier betyda ungefär allt för de människor som få sin tillvaro förlagd inom denna ofrihetens och tyranniets period. Man kränker deras liv, man berövar dem det livsvärde, de under friare samhällsformer möjligen kunnat avprässa tillvaron. Och offrandet av dessa människor blir så mycket avskyvärdare, som det icke kan leda till det utlovade resultatet.

Jag har sett en från syndikalism till bolsjevism nyfrälst adept med fräjdigt mod sänka sig själv ned till myrans sociala ståndpunkt. Myran ville han upphöja till vår sociala förebild. Var ett myrsamhälle på vandring tvekade icke de första i tåget att offra sig själva för att fylla en grop och bereda de efterkommande väg.

För det första är detta myrsläktets instinktiva och *djuriska solidaritet* något helt annat än den av bolsjevismen propagerade *militära disciplinen;* för det andra är detta myrsläktets animala instinkt till släktets upprätthållande visserligen *livsbevarande,* men ligger långt under det mänskliga intellektets reflekterade viljeyttringar till *nyskapandet av livs- och samhällsformerna.* Att vilja upphöja djursläktets primitiva drifter till livsnorm för mänskliga väsen med utvecklat själsliv, det kunde visserligen vara lämpligt till befrämjandet av en tyrannisk diktatur, men ingalunda lämpligt till släktets lyftande upp på en högre livsplan genom en högre samhällsform. Denna utveckling blev lika retrograd, som det mästa övriga hos bolsjevismen. Och för övrigt torde människorna ännu ha allt för mycket av djurets primitiva, oreflekterade drift till

släktets fortsättande i blindhet, som behöver underkastas det tränade intellektets och den kultiverade viljans korrigerande tuktan. Vare detta sagt utan förringande av myrans sociala instinkter. Vi ha dock lämnat myrsläktet bakom oss.

Bolsjevikernas tes: frihet genom slaveri, är ett felslut. Genom slaveri kommer människorna aldrig till frihet, i varje fall icke på annat sätt, än att människorna tröttna på slaveriet, revoltera mot detta, slå ned det och taga sig friheten.

På annat sätt kan friheten icke bli en följd av slaveriet. Under slaveriet eller diktaturen (diktaturen innebär praktiskt den ena gruppens höjande till härskare, den andra gruppens sänkande till slavar) korrumperas de härskande av makten, medan de behärskade eller ofria korrumperas av sin ofrihet och slaveri.

Makten korrumperar alltid, det är en regel som bekräftas dagligen av det politiska livet; och de revolutionära makthavarna utgöra här inget undantag. Den allmänt erkända korruptionen i Ryssland och Ungarn äro talande belägg. Besittandet av makten skänker önskan och strävande till detta maktbesittandes förevigande. Historien saknar exempel på en maktbesittande klass, som godvilligt givit makten ifrån sig. Vi kunna heller icke vänta ett sådant mirakel i framtiden. Människorna äro sig ungefär lika. Väl kan det finnas revolutionära idealister, som kunna utgöra lysande undantag från denna regel, men man måste komma ihåg, att den rekommenderade diktaturen skapar en ny klass av härskare, av hundratusenden av statstjänare, genomsnittsmänniskor, som icke ha de allra främsta spetsarnas karaktärshalt. Dessutom visar de av oss bevittnade revolutionerna, att härsklystnaden tränger sig fram i förgrunden under diktaturregimen. Och denna härsklystnad biter sig fast vid makten som en bulldogg. Den sätter sig i högsätet och gör sig bred. Den använder sin maktställning till att förskaffa sig fördelar och privilegier, som i sin ordning driver dem att göra sin maktställning permanent för att ständigt kunna njuta av sina privilegier.

Ingen härskarmakt går frivilligt. Den måste köras bort.

Men på den andra sidan korrumperas de ofria massorna av slaveriet. Ett nytt samhälle kan icke skapas genom nedskrivningen av några lagar, eller genom brukandet av den röda terrorn. Ett nytt samhälle måste ha växtrötter i de breda massorna. Ett nytt samhälle måste bäras upp av massornas vilja till solidaritet, av deras vilja till ett nytt samhälle. Ett nytt samhälle får endast livssaft och växtkraft från massornas skapande *självverksamhet.* Nyskapandet av samhällsförhållandena måste komma underifrån, som ett uttryck för massornas önskningar och strävanden. Det nya samhället måste växa fram organiskt, som ett uttryck för folkets behov och folkets förmåga att fylla dess behov. Att på annat sätt vilja nyskapa samhällena är att våldföra sig på utvecklingens lagar. En liten kast av härskande kan icke giva det nya samhället den livsform och den växtkraft, som likt saven i trädet allenast kan välla fram ur roten. Diktaturen är ett vanvettigt för-

Hemkomsten från Moskwakongressen.

Med broderlig hälsning från III Internationalen.

sök på att konstlat kalla trädet till liv medelst insprutningar i trädets topp.

Men om sålunda ett livskraftigt samhälle endast kan nyskapas genom massornas egen vilja till nytt liv, så är det självklart att ett undertryckande av massornas vilja genom att sätta den härskande kastens vilja i högsätet, måsta verka förödande. Icke minst i moraliskt avseende.

Skapa ett fritt samhälle genom ofrihet, det är som att vilja skydda människorna från pesten genom att odla pestbaciller i var mans hem. Pesten måste till sist dräpa dem alla. På samma sätt måste till sist ofriheten, förmynderiet, dräpa människornas självständighet, omforma dem till korrumperade slavsjälar.

Under diktaturen ordnas allting uppifrån. De härskande tänka, tala och handla för de behärskade. De behärskade tillåtas icke ha någon vilja. Visa de ansatser till en sådan, som icke gillas av de härskande, träder den röda terrorn i funktion. Människoviljan stympas, tum efter tum, tills massorna slutligen glömmer bort att vilja något. De bli automater, som allt mer och mer vänja sig att underkasta sig andras vilja, automater som aldrig har en självständig tanke, eller vågar sig till ett självständigt yttrande för att icke riskera den röda terrorns korrigerande tuktan. Tuktade dag efter dag böjer diktaturens människor ryggen allt djupare och djupare, förnedrar sig nesligare och nesligare, tills individualiteten och personligheten och självverksamheten värkt bort, så som en lem vissnar bort, som icke brukas. Och det mänskliga hos människan förtvinar. Summan av mänsklig livskraft, som icke kan vara något annat än summan av individernas intelligens, viljekraft och verksamhetslusta, blir allt mindre och mindre. Diktaturen förslösar det mänskliga släktets intellektuella och moraliska kapital. Den dödar själarna.

Och hur skola döda själar kunna bry sig om friheten, eller ha kraft att tillkämpa sig friheten?

Men så mycket kan slåss fast, att diktaturen är kemiskt fri från varje livselement, som skulle kunna verka frihetsbefrämjande. Själv är den frihetens motsättning, och det fordras det brutalaste våldförande på logikens enklaste lagar, för att konstruera fram ett frihetsbefrämjande element i denna frihetsfientliga samhällsform. Diktaturen skapar å ena sidan en kast, som får en allt starkare vilja till maktens och ofrihetens förevigande; och på den andra sidan gör den allt för att hos massorna utrota varje självständighetskänsla, varje grepp efter frihetens frukter.

Diktaturen är den andliga och sociala döden.